

DECIZIE

1 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Viorel Bezedica, reprezentat de avocatul Andrian Cotună

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Viorel Bezedica împotriva lui Serghei Dubic cu privire la repararea prejudiciului material, prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 7 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respins apelul declarat de Viorel Bezedica și menținută hotărârea din 20 decembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, prin care a fost respinsă acțiunea

constată:

La 31 mai 2016, Viorel Bezedica a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Dubic cu privire la repararea prejudiciului material, prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 7 octombrie 2014, aproximativ la ora 18:00, dânsul deplasându-se cu mijlocul de transport pe str. Liviu Deleanu mun. Chișinău, s-a oprit în fața unei persoane necunoscute care a barat deplasarea regulamentară a mijlocului de transport, iar la solicitarea lui de a-i permite trecerea, necunoscutul a început să lovească în capota mașinii.

A comunicat că s-a coborât din mașina pentru a stopa prejudicierea mijlocului de transport, încercând să ferească persoana necunoscută de la capota mașinii, ultimul însă a reacționat în mod grosolan, cinic și obraznic, aplicând violența asupra lui și apucându-l de mâna dreaptă, i-a rupt brățara de aur, fiind deformată în întregime părțile componente ale acesteia (prin acțiunile de întindere/deformare).

A menționat că vinovat de agresarea în public și de deteriorare a proprietății lui s-a dovedit a fi Serghei Dubic.

A afirmat că prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI02675986, Serghei Dubic a fost atras la răspundere contravențională pentru comiterea faptelor prevăzute la art. 104 și art. 354 Cod contravențional.

A remarcat că potrivit bazei de date electronice a IP Buiucani, Serghei Dubic a achitat amenda stabilită în mărime de 800 de lei.

A evidențiat că în contextul în care s-a constatat existența prejudiciului, legătura cauzală, vinovăția lui Serghei Dubic, dânsul s-a adresat pârâtului cu solicitări verbale, cât și în scris ca ultimul să repare benevol prejudiciul material și prejudiciul moral cauzat, însă fără niciun rezultat.

Referitor la solicitarea cu privire la încasarea de la Serghei Dubic în beneficiul lui a prejudiciului material, a menționat că prin acțiunile prejudiciabile comise de Serghei Dubic a fost deteriorat bunul ce-i aparține și anume, brățara de aur, fapt reflectat de materialele dosarului contravențional, plângerea, procesul-verbal de audiere a victimei, încheierea emisă în rezultatul examinării materialului înregistrat în registrul de evidență a altor informații referitor la infracțiuni al IP Buiucani.

A obiectat că la moment, brățara de aur și-a pierdut valoarea în calitate de articol integru, aceasta fiind deteriorată (ruptă) în mai multe locuri, iar centrele specializate de reparații, i-au comunicat faptul că reparația brățării în mod corespunzător este imposibil de realizat, or, acțiunile de deformare (rupere) i-au modificat iremediabil forma, zonele unde este ruptura pot fi unite cosmetic cu aur suplimentar însă aspectul exterior al brățării va fi prejudiciat grav și definitiv.

Totodată, i s-a indicat că unica soluție este folosirea brățării în calitate de aur uzat, cu înstrăinarea ei la 1/3 din prețul de piață a gramului de aur din cadrul unui articol integru de bijuterie.

A susținut că devalorizarea cu 2/3 a bunului menționat este consecința directă a acțiunilor prejudiciabile ale lui Serghei Dubic.

Având în vedere prevederile art. 14 alin. (2) și 1389 alin. (1), (2) Cod civil, consideră că prejudiciul material urmează a fi reparat de Serghei Dubic prin achitarea diferenței dintre valoarea unui gram de aur din articolul integru de bijuterie (înmulțit la gramajul total al brățării) și valoarea unui gram de aur de articol uzat înmulțit la gramajul total al bijuteriei menționate.

A subliniat că sunt întrunite în privința lui Serghei Dubic elementele necesare pentru a angaja în privința acestuia răspunderea patrimonială pentru delictul comis.

Referitor la solicitarea cu privire la încasarea de la Serghei Dubic în beneficiul lui a prejudiciului moral în mărime de 5000 lei, cu referire la prevederile art. 45 alin. (1) Cod contravențional și art. 1422 alin. (1) Cod civil, a afirmat că Serghei Dubic a fost sancționat pentru comiterea faptelor prevăzute la art. 104 și art. 354 Cod contravențional.

Notează că prin acțiunile prejudiciabile comise de Serghei Dubic, i-a fost cauzat și prejudiciu moral, care rezultă chiar din latura obiectivă a actului de huliganism săvârșit, având loc încălcarea grosolană a ordinii publice, cu aplicarea

violentei, în loc public, fiindu-i afectată cinstea, onoarea, demnitatea, prin agresarea în loc public etc.

A remarcat că faptul că dânsul a devenit victimă a unor acțiuni huliganice i-a cauzat suferințe morale manifestate prin iritare, anxietate socială, depreciere a încrederii în sine etc.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 14, 1389, 1422 Cod civil, art. 45 alin. (1) Cod contravențional, art. 82, 90 lit. i), 96 alin. (1) CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la Serghei Dubic în beneficiul lui a prejudiciului material, a prejudiciului moral în mărime de 5000 de lei, precum și a cheltuielilor de judecată.

La 10 octombrie 2016, Viorel Bezedica, reprezentat de avocatul Andrian Cotună, a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, prin care a solicitat încasarea de la Serghei Dubic în beneficiul său a prejudiciului material în mărime de 10350 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 5000 de lei, precum și a cheltuielilor de judecată sub formă de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 310,50 de lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 4000 de lei.

Prin hotărârea din 20 decembrie 2016 a Judecătorei Buiucani mun. Chișinău a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 7 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Viorel Bezedica și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 2 martie 2018, Viorel Bezedica, reprezentat de avocatul Andrian Cotună, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii instanței de fond și a deciziei recurate cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea și încasate cheltuielile de judecată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea instanței de fond și decizia instanței de apel, considerându-le ilegale și neîntemeiate, pasibile casării, or, au fost în mod vădit apreciate arbitrar probele din dosar fapt care a dus la aplicarea eronată a legii materiale și la soluționarea greșită a pricinii.

Consideră că încălcările admise la aprecierea probelor prezentate de părțile la proces a dus la soluționarea greșită a pricinii, cât și la încălcarea dreptului său la protecția proprietății.

A evidențiat că soluția adoptată de instanțele de judecată ierarhic inferioare este în contradicție cu circumstanțele pricinii și cu practica uniformă a instanțelor naționale.

Cu referire la argumentele instanței de fond și de apel precum că înaintarea acțiunii peste un timp îndelungat de la survenirea prejudiciului denotă inexistența prejudiciului, a remarcat că dânsul a exercitat dreptul la acțiune în termen de 3 ani de la data cauzării prejudiciului de către Serghei Dubic.

Or, dânsul a dorit și a încercat să soluționeze amiabil litigiul cu Serghei Dubic, iar în contextul în care aceasta a devenit imposibilă, a fost necesar de colectat probele prezentate, de contractat asistența juridică, cât și iarăși s-a încercat soluționarea extrajudiciară a litigiului.

Având în vedere prevederile art. 123 alin. (2) și (3) CPC, a rezumat că soluția adoptată pe cauza contravențională de sancționare a lui Serghei Dubic pentru comiterea faptelor ilicite invocate are puterea unei hotărâri judecătorești pronunțate pe o cauză penală, fiind constatat faptul că incontestabil i-a fost cauzat un prejudiciu material și moral.

A susținut că nu este clar care este baza concluziei instanțelor de judecată ierarhic inferioare care au reținut ipoteza invocată de intimat precum că brățara care pretinde că ar fi deteriorat-o, este anume acea brățară care se presupune că ar fi obiectul cercetării în cadrul cauzei contravenționale din 4 noiembrie 2014.

A evidențiat că instanța de judecată a reținut acest argument invocat de intimat, deși în susținerea acestuia nu au fost prezentate anumite probe sau argumente plauzibile.

A menționat că la materialele cauzei au fost anexate și primite spre examinare explicațiile scrise, date de Lilia Bezedica care a confirmat că brățara de aur, a cărei poză este anexată la materialele cauzei, este brățara pe care dânsa i-a dăruit-o lui Viorel Bezedica și care la 7 octombrie 2014 a fost deteriorată/ruptă de către o persoană care l-a agresat în public.

Totodată, la materialele cauzei a fost anexat demersul scris de audiere a Liliei Bezedica în ședința de judecată, în instanța de apel, în calitate de martor, iar demersul a fost respins, fiind trecut la examinarea în fond a apelului, acesta fiind respins în aceeași zi.

A reiterat că atât instanța de fond, cât și instanța de apel au aplicat greșit prevederile legale cu privire la sarcina probațiunii, or, dânsul a prezentat dovada că i-a fost deteriorat bunul ce-i aparține, a fost stabilit prin raport de expertiză întinderea prejudiciului, cât și s-a dovedit prin procesul-verbal cu privire la contravenție legătură causală dintre acțiunile intimatului și prejudiciul suferit.

A indicat că instanța de apel a omis faptul că repararea prejudiciului moral se solicită nu numai în legătură cu contravenția prevăzută de art. 104 Cod contravențional, dar și în legătură cu contravenția prevăzută de art. 354 Cod contravențional.

În cazul dat, prejudiciul moral nu este legat de careva prejudiciu material considerat ca neprobat, dar este vorba de o contravenție cu componentă formală, a cărei latură obiectivă indisolubil include cauzarea unei persoane a prejudiciului moral.

A susținut că contrar prevederilor art. 45 alin. (1) Cod contravențional, art. 387 alin. (1), 1422 alin. (1) Cod civil și practicii stabilite, nu a fost admisă pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral înaintată de către o victimă a unor contravenții.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 14 februarie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 127), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 2 martie 2018 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. a) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Actele cauzei denotă că înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Serghei Dubic, cu ulterioarele concretizări, Viorel Bezedica a solicitat încasarea de la Serghei Dubic în beneficiul său a prejudiciului material în mărime de 10350 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 5000 de lei, precum și a cheltuielilor de judecată sub formă de taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 310,50 de lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 4000 de lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii pe care a respins-o ca neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de către Viorel Bezedica, instanța de apel a respins apelul și a menținut hotărârea primei instanțe.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că soluția a fost dată de către instanța de apel fără elucidarea pe deplin a circumstanțele cauzei și fără determinarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele invocate.

În susținerea acestei concluzii se vor reține prevederile art. 130 alin. (1) și (2) CPC, care stipulează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege și nici un fel de probe nu au pentru instanță judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Potrivit art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia

hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, precum și materialului anexat la dosar, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu regulile și legislația în vigoare.

Astfel, se constată că instanța de apel la adoptarea soluției sale a reținut ca temei de respingere a acțiunii faptul că Viorel Bezedica, prin acțiunea depusă nu a demonstrat pe deplin faptul că anume brățara ce constituie obiectul acțiunii ar fi fost deteriorată de Serghei Dubic la data de 4 noiembrie 2014.

La o astfel de concluzie instanța de apel a ajuns, însă, fără a da o apreciere clară și exhaustivă argumentelor lui Viorel Bezedica din cererea de apel, precum că prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 02675986, Serghei Dubic a fost atras la răspundere contravențională pentru comiterea faptelor prevăzute de art. 104 și art. 354 Cod contravențional – distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine, dacă fapta nu reprezintă o infracțiune și huliganismul nu prea grav, pentru care Serghei Dubic a achitat amenda în mărime de 800 lei, fapt confirmat prin extrasul electronic – proces-verbal S/N MAI02675986.

Mai cu seamă aici, instanța de recurs va remarca că instanța de apel stabilind că în actul de constatare și sancționare nr. MAI 02675986 din 4 noiembrie 2014 prin care Serghei Dubic a fost sancționat contravențional pentru comiterea contravențiilor prevăzute de art. 104, art. 354 Cod contravențional nu este indicat cu certitudine care anume bun ce aparține lui Viorel Bezedica a fost deteriorat de contravenientul Serghei Dubic, a trecut cu vederea și nu a supus aprecierii raportul și încheierea pe rezultatul examinării materialului înregistrat în registrul de evidență a altor informații referitor la infracțiuni al IP Buiucani, întocmit de către Ofițerului Superior de Sector al Inspectoratului de Poliție Buiucani, Ivan Bularga, care, de altfel, a și întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 02675986, prin care a adus la cunoștință că persoana care a îngrădit partea carosabilă automobilului condus de către Viorel Bezedica pe str. Liviu Deleanu 16 la 7 octombrie 2014, i-a rupt ultimului brățara de la mână (f. d. 14, 17).

Mai mult, concluzia instanței de apel este cu atât mai neînțeleasă cu cât în conținutul deciziei contestate, pe de o parte se reține că prin decizia agentului constator Serghei Dubic a fost recunoscut și sancționat pentru faptul că la 7 octombrie 2014, aflându-se pe str. Liviu Deleanu 16 mun. Chișinău în loc public, a deteriorat bunurile altei persoane, iar pe de altă parte instanța de apel menționează că instanța nu are certitudinea că anume brățara indicată de Viorel Bezedica în speță, a fost deteriorată de către Serghei Dubic la data de 4 noiembrie 2014.

Or, în cererea de chemare în judecată se invocă la faptul că acțiunile lui Serghei Dubic îndreptate spre deteriorarea bunului lui Viorel Bezedica ar fi avut loc la data de 7 octombrie 2014 și nu la 4 noiembrie 2014, după cum a reținut instanța de apel.

Examinarea superficială a prezentei pricini în instanța de apel se atestă și prin faptul că, deși la data de 08 iunie 2017, instanța de apel a admis demersul reprezentantului Viorel Bezedica cu privire la audierea martorului, iar conform cererii anexate la materialele dosarului a fost solicitată audierea martorului Lilia Bezedica (f. d. 109, 103-104), ulterior, audierea martorului menționat a fost refuzată de către instanța de apel din motive neclare.

Așadar, instanța de recurs constată, că instanța de apel a dat o rezolvare unilaterală și superficială cauzei, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu probele anexate la materialele cauzei și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

În același timp este de relevant, că în speță Viorel Bezedica pretinde la repararea prejudiciului material și moral ca urmare a tragerii la răspundere contravențională a lui Serghei Dubic, în acest sens întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 45 alin. (1) Cod contravențional, care prevăd că, dacă prin contravenție a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-și valorifice pretențiile civile în procedură civilă, cu toate acestea, instanțele de judecată ierarhic inferioare au omis acest temei și nu au supus examinării pretențiile din acțiune prin prisma prevederilor art. 45 alin. (1) Cod contravențional, în raport cu normele de drept invocate în acțiune de către Viorel Bezedica.

În consecință, cele descrise denotă că decizia instanței de apel este lipsită de certitudine și nu are putere de convingere, pe când o hotărârea judecătorească trebuie să aibă o poziție fermă, să asigure încrederea justițiabililor în aceste acte de dispoziție și să acorde posibilitatea instanțelor superioare să-și exercite controlul judecătoresc.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Față de cele de preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând-o, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Viorel Bezedica, reprezentat de avocatul Andrian Cotună.

Se casează decizia din 7 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Viorel Bezedica împotriva lui Serghei Dubic cu privire la repararea prejudiciului material, prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu